

BESLUT "NATURRESERVAT NORRA TROLLEGRAV": 1996-09-02
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT NORRA TROLLEGRAV": 1996-09-02

*****

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten
Jan Larspers

BESLUT: 1996-09-02
DNR: 231-2890-96 (2039)

BILDANDE AV NATURRESERVATET NORRA TROLLEGRAVS DOMÄNRESERVAT I ÄLVDALENS KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Norra Trollegravs domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Älvdalen
Registerområde: Älvdalens socken
Lägesbeskrivning: Ca 37 km öster om Särna
Ekonomiska kartan: 15D 6-7 i-j
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga 2
Fastigheter: Loka 35:5
Markägare: Fortifikationsverket
Areal: 190 ha
Därav landarea: 185 ha
Naturtyper: Barrskog 175 ha
Myr 10 ha
Vatten 5 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

I Älvdalens skjutfält på gränsen mot Härjedalen ligger Norra Trollegrav. Berggrunden består i den västra delen av bredvalls-porfyr och i öst av granit av garbergstyp. En vandringsled går genom området.

Vegetationen består av granskog med inslag av tall och löv. Skogen är uppkommen efter brand och det finns få riktigt gamla träd. Beståndet är tämligen glest och luckigt efter tidigare dimensionsavverkningar. De äldsta tallarna är omkring 250 år medan de äldsta granarna är kring 200 år. På flera tallar växer varglav. Skogen är av frisk ristyp med blåbärsris i fältskiktet och mossor i bottenskiktet.

Enstaka brutna tallstubbar har rikligt med kolad ved. En talltorraka har tre bränder invallade. Även några levande granar har brandljud. I en av dem dateras branden till 1850-talets mitt.

Skogen är måttligt påverkad av plockhuggning. Avverkningsstubbar av gran förekommer i två nedbrytningsstadier. Dessutom finns enstaka stubbar efter avverkade tallar. Trots avverkningsspåren har skogen ett stort urskogsvärde. I Naturvårdsverkets urskogsinventering 1982 kom området att redovisas i värdeklass II.

ÄRENDETS BEREDNING

Norra Trollegrav avsattes 1964 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Norra Trollegrav hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Norra Trollegrav är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Älvdalens kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

Försvarsmakten, armens artillericentrum har ej accepterat terrängkörningsförbud med översnöfordon när det gäller militär verksamhet. Försvarsmakten ålägger sig redan idag restriktioner för att begränsa eventuell miljöpåverkan inom området. Vidare ikläder sig försvarsmakten inget ekonomiskt ansvar för skador på parkeringsplatser, leder och skyltar som uppkommer p.g.a. övningsverksamhet. Fortifikationsverket instämmer i försvarsmaktens synpunkter och erinrar om att Älvdalens skjutfält primärt är avsedd för försvarsändamål. Länsstyrelsen har tillgodosett försvarsmaktens krav och reservatsföreskrifterna har ändrats.

Svenska samernas riksförbund har påpekat att föreskrifterna innebär inskränkningar i renskötselutövningen. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna så att dessa inte utgör något hinder för renskötselutövning.

AssiDomän, Dalarnas jaktvårdsförbund och Älvdalens jaktvårds-krets invänder mot inskränkningar i jakten. Älvdalens kommun invänder mot jaktrestriktionerna och motsätter sig ombildandet av domänreservat till naturreservat om inte jakt och fritids-fiske får fortsätta i samma omfattning som tidigare. Länsstyrelsen har tillmötesgått ovan nämnda instanser genom att till-låta jakt i reservatet.

GRUND FÖR BESLUTET

Norra Trollegrav är ett värdefullt skogsområde med urskogs-karaktär. Det har på grund av sina urskogs-kvalitéer varit skyd-dat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Norra Trollegrav utgör ett område med en mångfald av livsmil-jöer för växter och djur. Många hotade växt- och djurarter är knutna till de livsmiljöer som finns i naturskog. För att be-vara den biologiska mångfalden i skogslandskapet är det därför viktigt att skydda skogar med urskogsprägel. Området blir där-med även ett värdefullt referensområde för framtida forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

Området ingår som en del av Rotälvensystemet vilket är av riks-intresse för naturvården och friluftslivet enligt naturresurs-lagen.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punkt-streckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som natur-reservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda ett urskogs-artat område med dess flora och fauna och naturliga succes-sioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna- träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling. Undantag gäller även vid framförande av terrängmotorfordon på snötäckt mark vid militär verksamhet eller i direkt samband med renskötsel,
6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
8. uppföra helt ny byggnad eller anläggning,
9. aktivt lägga ut åtel.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

10. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Föreskrifterna utgör inget hinder för uppgörande av eld i samband med renskötselutövning.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
3. elda,
4. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Körning får ske i samband med räddningsverksamhet,
6. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
7. medföra okopplad hund.

För tillträde till området gäller skjutfältets särskilda bestämmelser.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 1 oktober 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Hans Andersson, Ann-Christine Dåderman, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Lena Ludvigsson-Olafsen, Nils Nilsson, Bengt Nylund, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Arne Bogghed.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

*****

LÄNSSTYRELSEN
DALARNA

SKÖTSELPLAN

Miljövårdsenheten

1996-09-02

231-2890-96

SKÖTSELPLAN NORRA TROLLEGRAVS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- I ALLMÄN BESKRIVNING
  - 1 Administrativa data
  - 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
  - 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
    - 3.1 Naturförhållanden
    - 3.2 Nuvarande markanvändning
    - 3.3 Tillgänglighet
    - 3.4 Slitage- och störningskänslighet
    - 3.5 Anordningar för friluftslivet
    - 3.6 Källuppgifter
- II PLANDEL
  - 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
    - 1.1 Övergripande mål
    - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
      - 1.2.1 Hävd av skogsområde
      - 1.2.2 Jakt
      - 1.2.3 Fiske
      - 1.2.4 Skogsbrand
      - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
- 2.1 Övergripande mål
- 2.2 Riktlinjer och åtgärder
- 2.2.1 Information
- 2.2.2 Parkeringsplatser
- 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

- 3 Tillsyn

- 4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Skötselkarta

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 Administrativa data
(Se registeruppgifter)

- 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
(Se reservatsbeslutet)

- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturförhållanden

Ca 37 km öster om Särna på gränsen mot Härjedalen ligger Norra Trollegrav. Rotälven skär genom det vildmarksartade landskapet i en djup dalgång. Själva trollegraven, en utvidgning av Rotälven, ligger naturskönt i skydd av branta stränder. Längre nedströms bildar Rotälven vattenfall. Berggrunden består i den västra delen av bredvallsporfyrr och i öst av granit av garbergstyp. En vandringsled går genom området.

Vegetationen består av granskog med inslag av tall och löv. Skogen är uppkommen efter brand och det finns få riktigt gamla träd. Beståndet är tämligen glest och luckigt efter tidigare dimensionsavverkningar. De äldsta tallarna är omkring 250 år medan de äldsta granarna är kring 200 år. På flera tallar växer varglav. Skogen är av frisk ristyp med blåbärsris i fältskiktet och mossor bl.a. lummermossa i bottenskiktet.

Enstaka brutna tallstubbar har rikligt med kolad ved. En talltorraka har tre bränder invallade. Även några levande granar har brandljud. I en av dem dateras branden till 1850-talets mitt.

Skogen är måttligt påverkad av plockhuggning. Avverkningsstubbar av gran förekommer i två nedbrytningsstadier. Dessutom finns enstaka stubbar efter avverkade tallar. Trots avverkningsspåren har skogen ett stort naturskogsvärde. I Naturvårdsverkets urskogsinventering 1982 kom området att redovisas i värdeklass II.

3.2 Nuvarande markanvändning

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv är de enda formerna av markanvändning som pågår i området. Fiske är tillåtet efter införskaffande av Älvdalens fiskvårdsområdesförenings fiskekort.

3.3 Tillgänglighet

Ca 4 km söder om Norra Trollegrav passerar en skogsbilväg. Från vägen leder en markerad stig fram till reservatet.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare utöver de allmänna föreskrifter som finns under C i beslutet.

3.5 Anordningar för friluftslivet

Den markerade vandringled som leder från skogsbilvägen i söder till Norra Trollegrav fortsätter in i reservatet och löper längs Rotälvens östra sida. Längst upp i norr vid Härjedalsgränsen finns en bro som leder över Rotälven till västra delen av reservatet.

Utanför reservatet på södra sidan om skogsbilvägen där stigen mot reservatet börjar finns en slobod med torrtoalett.

3.6 Källuppgifter

Rynéus, T: Naturvårdsinventering av Sugnet, Rödberget och Norra Trollegrav i Älvdalens kommun, Länsstyrelsen 1971:2.
Lundquist, R: Urskogar och fjällurskogar i Kopparbergs län.

Opubl. rapport på länsstyrelsen.
Naturvårdsprogram för Kopparbergs län, Länsstyrelsen 1988:1.

II PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara den nuvarande naturskogsartade naturmiljön med dess naturliga successioner.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt

Jakt kan fortsätta som tidigare. Reservatsföreskrifterna till-

låter inte röjande för eller byggande av passhytta eller jakt-torn.

1.2.3 Fiske

Fiske kan bedrivas som tidigare och baseras på naturliga be-stånd. Inplantering av fisk eller kalkning av vattendrag får ske efter tillstånd av länsstyrelsen.

1.2.4 Skogsbrand

Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant upp-komna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Med tiden bör dock en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga fri-luftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

Skötselplanen omfattar även anläggningar som ligger utanför reservatsgränsen. För dessa anläggningar måste avtal upprättas mellan markägaren och länsstyrelsen.

2.2.1 Information

Vägvisare sätts upp vid parkeringsytan. Informationsskylt sätts upp där stigen från den södra bilvägen når reservatsgränsen.

2.2.2 Parkeringsplatser

Parkeringsyta finns i anslutning till skogsbilvägen i söder.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

Naturvårdsförvaltaren svarar för att den befintliga vandrings-leden hålls i gott skick. Markeringar ska vara tydliga och broar ska hållas i användbart skick. Även den del av leden som ligger utanför reservatets gräns och leder från parkeringsytan i söder till reservatsgränsen bör skötas av naturvårdsförval-taren.

Den befintliga slogboden utanför reservatet bör skötas av re-servatets naturvårdsförvaltare.

3 Tillsyn

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Allmänt

Underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av skyltar samt utmärkning av reservatets gräns bekostas med statliga medel.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns samt förbättring av led.

4 dv á 1.700 kr		3.800:-
Materialkostnader	5.000:-	
	Totalt engångsåtgärder	8.800:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader

1 dv á 1.500 kr		1.500:-
Materialkostnad		1.500:-
	Totalkostnad/år	3.000:-